Арне Санес Бјорнстад, амбасадор Норвешке у Србији, каже да би народи који живе у Србији и на Косову имали корист од постизања договора две стране.

То би умањило тензије у региону, довело до отварања нових радних места и смањења цена. Такође, то би омогућило и Србији и Косову да се фокусирају на будућност.

- Увођење такси од 100 одсто на робу из Србије и БиХ постало је главна препрека за наставак дијалога између Београда и Приштине, не само по питању споразума о нормализацији већ више на техничким детаљима који се тичу трговине и транспорта. Надам се да ће таксе бити повучене пре састанка у Паризу почетком јула - наглашава Бјорнстад.

Делите ли наш утисак да нема довољног притиска ЕУ и САД на косовске Албанце и да сви ћуте чак и пред акцијом уједињења Косова и Албаније? Да ли би се на исти начин посматрало уједињење Србије са Српском? Ради ли се о двоструким аршинима?

- Утисак који ви помињете је, сматрам, питање перспективе. Ја не видим двоструке стандарде већ различите перспективе, у смислу да ми осећамо кад неко врши притисак на нас, али не на друге. ЕУ, САД и друге земље, укључујући Норвешку, раде са Приштином на питању такси. Што се тиче питања „уједињења“, мислим да они који одлучују на Косову и у Албанији, али исто тако и у Србији и БиХ, нису свесни ни позиције међународне заједнице ни регионалних последица ако се отвори ова Пандорина кутија.

Одлука НАТО да се користи војна сила како би се спречило стравично кршење људских права на Косову последица је немогућности Милошевићевог режима да промени курс и прихвати компромис

Грађани Србије све мање верују да ћемо се и ми једног дана прикључити ЕУ, пре свега због тога што она није спремна да прими нове чланице. Видите ли ви Србију у ЕУ и када?

- Све зависи од Србије. Србија ће се придружити када буде спремна, а то је када испуни услове за чланство. Истина је да неки тврде да ЕУ није спремна за тај корак данас, али није ни Србија. Иако су спроведене реформе, остало је доста посла како би Србија испунила минимум стандарда ЕУ. Лако је фокусирати се на велика, политичка питања, али чланство зависи и од квалитета чесмоваче, система за рециклажу отпада, стандарда за безбедност на раду. Тај посао је у току.

Норвешка је преузела позицију контакт земље НАТО за Србију у години када се код нас обележава 20 година од НАТО агресије. Чини ли вам се да су се слике разарања свима нама у Србији ове године вратиле јаче него икада пре?

- Годишњице служе да се осврнемо, тако да пажња усмерена на 1999. годину није изненађење. Наравно, ваздушни напади јесу нешто чега ће се сећати свако ко је то преживео и они ће утицати на то како се на НАТО гледа у Србији. Ипак, не слажем се да је то била агресија. Био сам део делегације ОЕБС-а у преговорима у Рамбујеу и видео сам из прве руке снажну посвећеност свих чланова Контакт групе, као и земаља чланица НАТО, мирном решењу. Одлука НАТО да се користи војна сила како би се спречило стравично кршење људских права на Косову последица је немогућности Милошевићевог режима да промени курс и прихвати компромис. Не смемо да заборавимо да је 24. марта 1999, када је НАТО операција почела, високи представник УН за избеглице проценио да око 260.000 људи напустило своје домове и потражило заштиту на другим местима на Косову, а 200.000 њих ван Косова. Исто тако, сећања на ратне злочине у Босни била су свежа. Одлука да се крене са акцијом није донета лаког срца и НАТО жали због губитка сваког невиног живота.

Како видите будућу сарадњу Србије и НАТО? Да ли очекујете да ће Србија постати

члан НАТО?

- НАТО поштује стратешку одлуку Србије да буде војно неутрална и она није препрека сарадњи. Србија и НАТО данас сарађују много ближе него икада пре. Чињеница да је Србија прошле године била домаћин највећој вежби НАТО пружања помоћи у ванредним ситуацијама јесте пример те сарадње. С друге стране, одлука о војној неутралности има цену која се огледа у мањем броју инвестиција, посебно у области високих технологија и послова са осетљивим информацијама. Изузимајући чланство, сигуран сам да ће сарадња Србије и НАТО још расти. Војска Србије очигледно сматра да је оваква сарадњу у интересу ваше земље. НАТО је најмоћнија војна сила у свету и предњачи у технолошком развоју. Приступ тим ресурсима је важан за модернизацију српске војске и њеног ратног ваздухопловства, и олакшава српским трупама да узму учешће у међународним операцијама. То уједно приближава Србију њеним главним економским партнерима.

Да ли је ружна прошлост која веже Србију и НАТО разлог успореног прогреса наше земље ка ЕУ? Да ли је реално да Србија као војно неутрална земља постане чланица ЕУ?

- Не видим војну неутралност Србије као проблем за чланство у ЕУ. Шведска и Финска су два примера војно неутралних земаља које су чланице ЕУ, што показује да то није препрека. Србија би свакако морала да своју спољну и безбедносну политику усклади са ЕУ како би постала њен члан. Када се појединци жале на двоструке стандарде ЕУ и Запада, који се уопштено тичу трговинских односа са Русијом, визног режима са Ираном итд… то нема везе са двоструким стандардима, већ с тим шта се очекује од будуће чланице ЕУ: да усклади своју спољну политику са политиком ЕУ и понаша се као да је већ чланица ЕУ.

Када одлазите у Норвешку, да ли својим пријатељима носити српске специјалитете?

- Ајвар ми је најомиљенији. Практично сам зависан од њега. Српска ракија је такође одлична. Ваша вина су незаслужено непозната ван Србије. Више пута сам у Норвешку носио ајвар, ракију и вино, што је било право откриће за моје пријатеље који нису Срби, и надам се да ћу моћи да набавим ове производе када се вратим у Осло.

(Ало)